

ŐİŐLİ MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ
2020 MAYIS UZAKTAN EĞİTİM DERS NOTLARI

Alan/Dal Adı	: Kantine İŐletmeciliĐi
Ders Adı	: Ürün Alım ve SatıŐı
Dersin Sınıf Düzeyi	: 12. Sınıf
Modül/Kazanım Adı	: Ürün Alımı
Konu	: Stok Bilgisi ve Sipariş Verme
Konu Tarihi Aralığı	: 18-22 Mayıs 2020
Ders Öğretmenleri	: Özgüç YAĐCI

Mayıs 2020, İstanbul

STOK BİLGİSİ VE SİPARİŞ VERME

Saklanmak üzere ham madde, yarı mamul ve mamul maddelerin çeşitli amaçlarla değişik dönemler için tutulduğu sabit noktalardaki ürünlerdir. Saklanan üründen ne kadar olduğu iş yeri bünyesinde stok takip kartları açılmalı buna göre stokların takipleri sağlanmalıdır. İşverene her an stok bilgisi bu sistemde verilebilir. Eksilen ürünleri bu kart sayesinde görebiliriz.

Günlük stok bilgisi VPSN teknolojisine geçtiğiniz andan itibaren, günlük satış bilgileriniz güncellenmeye başlar ve merkez stok bilgisi sizin için artık eskisinden hem daha kolay ulaşabilir, hem de daha önemli bir hâle gelir. 20nci yüzyılın sonlarına doğru internet teknolojisi ön plana çıktı ve bu dönem içinde en başarılı olan uluslararası şirketler, stok bilgisini en iyi idame ettirenler olmuştur. Aynı şirketler, merkez - şube ilişkisinde lojistik desteğe en erken geçmeyi başaranlar olmuştur.

Ürün yönetimi ve stok, Maestro Perakende Sisteminin yapı taşıdır. Sistem burada kurulan stok yapısına göre şekillenir. Burada oluşturulan yapı veriler toplandıkça karar destek raporlarında etkili olur.

Stok kartları matris yapıda hazırlanır. Bu yöntemle çok az stok kartıyla renk/beden, cins/tip takibi yapılabilir. Stok kartı içerisinde tema ve asorti tanımları yapılabilir. Stok kartı içinde ana grup, marka, ürün tipi, alt grup, kalite, ürün kullanıcı grubu, ait olduğu yıl ve sezon bilgileri, tutulabilir. Bunların yanı sıra, üretici ya da ürünün temin edildiği firma, stok takip birimi, KDV oranı, kullanıcının ürün üzerinde tutmak istediği hatırlatma notlarını ve resim bilgilerini içermektedir. Stok kartlarının tanıtımında birden fazla yöntem uygulanabilir. Akıllı kod sistemine göre daha önceden hazırlanmış ağaç yapısında otomatik tanıtılabilir.

Ağaç yapısı kurumun bünyesinde ihtiyaca göre şekillendirilebilir. Stok kartlarına, ağaç yapısı haricinde kurum için gerekli analiz raporlarının hazırlanmasında yararlanılan sınıf ve alternatif sınıf kodlamaları da yapılabilir. Renk/Beden, Cins/Tip bilgileri, asorti adetleri, ürün barkodu, asorti/tema, minimum/maximum stok adetleri raf adresleri bilgilerine anında ulaşılabilir ve gerekli düzenlemeler yapılabilir. Barkod girişleri sistemde kullanılan barkod tipine göre hesaplatılabilir. Var olan barkodlar ise kullanıcı tarafından elle girilebileceği gibi Excel ya da benzer dosyalardan programdaki bilgial işleviyle hızla yüklenebilir. Asorti/Tema barkodları da aynı yöntemle hazırlanır. Bu barkodlar daha sonra programda toplu giriş çıkış işlemlerinde kullanılarak kuruma hız, zamandan kazanç, doğru işlem sağlar. Stok kartı sayfasında toplam firma ya da depo ve mağazalar bazında stok adedi görülebilir, çıktısı alınabilir. Ayrıca depo ve mağazalar bazında en alt ve üst stok seviyeleri belirlenebilir, ilgili birimlere yapılacak uyarılar aktif duruma geçirilebilir. Ürünlerin, takip etmek istediğiniz tüm özelliklerini tarif ederek bu özelliklere göre rapor alabilirsiniz. Sınırsız sayıda fiyat tipi oluşturarak ürünlerin fiyatlarını tarih bazında saklayabilir ve raporlayabilirsiniz. Otomatik fiyat oluşturabilir, indirim günlerinde fiyatların ayarlanmasını sağlayabilirsiniz. Böylelikle fiyat politikanızı daha hızlı ve doğru bir biçimde oluşturabilirsiniz.

Ürünlerin hareketlerinde çeşitli işlem kodları vererek defolu veya problemlı gelen ürünlerin

raporları alınabilir. Bu raporları, ürün grubu, marka vb. kategorilerde olarak değerlendirme yapabilirsiniz. En çok, en az satılan ürünlerinizi miktara veya tutara göre raporlayabilirsiniz. Ayrıca, isterseniz depo kalanınızı da görerek yeni satın alma kararları verebilirsiniz. Farklı fiyatla satışlar raporu olarak, tespit edilen fiyatın dışında yapılmış olan satışlarınızı ve farkları görebilirsiniz. Barkod uygulamaları ile ürünlerinize sınırsız sayıda barkod tarif ederek, bir ürün kaleminin birden çok barkodu olmasını sağlayabilirsiniz. Böylelikle diğer firmalardan gelen barkodları kullanarak daha pratik bir takip gerçekleştirebilirsiniz. Barkodlu ürün etiketlerini istediğiniz formatta ve boyutta basabilirsiniz.

Fiili sayımı, barkodlu portatif el terminaleri ile yapabilirsiniz. Ayrıca, mağazanızda bulunan fiili stok sayım miktarı ve olması gereken miktar arasında doğabilecek farkları tespit ederek, adetsel ve tutar fark analizi yapabilirsiniz. Stok kartı ekranında ürüne ait güncel ve geçmiş fiyat bilgileri, barkodları, minimum, maksimum stok adetleri, raf adresleri vb. gibi izlenebilmektedir.

- Ömürlü stokların son kullanma tarihlerine göre takibi
- İstenildiğinde hareket esnasında giriş ve çıkış birimlerinin otomatik olarak üst birimlere çevrilmesi
- Seri numarası ve barkod ile envanter yönetimi
- Stok devir hızı şirketin üretip stokta tuttuğu malları ne hızla sattığını gösterir. Bu oran ne kadar hızlıysa, şirket o kadar akıllı bir satış politikası izliyor demektir. Çünkü ticarete en büyük risk stoktur.
- Bir dönemin stokları ile net satışları arasında kurulacak ilişki stok devir hızını bulmaya yarar. Bunun için de, net satışların stoklara bölünmesi gerekir.
- $$\text{Net Satışlar Stok Devir Hızı Oranı} = \frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Ortalama Stoklar}}$$
- Ortalama Stoklar
- Oran, işletmenin stoklarının ne kadar süratle satıldığını gösterir. Bütün stoklar maliyet bedeli ile kaydedileceğinden aynı oran doğru olarak;
- Satılan Malın Maliyeti
- $$\text{Stok Devir Hızı Oranı} = \frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Ortalama Stoklar}}$$
 şeklinde de bulunur.
- Ortalama Stoklar Ortalama stoklar ise şu şekilde hesaplanır:
- $$\text{Ortalama Stoklar} = \frac{\text{D.Başı Stoklar} + \text{D.Sonu Stoklar}}{2}$$
- Stok devir hızı, stokların yıl içinde kaç kez satıldığını gösterir. Stok devir hızı oranının yüksek olması daha az sermayenin stoklara yatırılmış olduğunu ifade eder. Stok devir hızı yüksek olan işletme daha fazla rekabet gücüne sahiptir. Çünkü düşük fiyatla mal satarak satış hacmini genişletebilir. Kâr marjı düşük de olsa toplam kârını artırabilir. Oranın yüksek olması, işletmenin maruz kaldığı fiyat, moda değişimlerinden kaynaklanan riski azaltır. İşletmede etkili bir stok ve pazarlama programının ve etkili bir stok kontrolü olduğunun göstergesidir.
- Oranın düşük olması bir takım sakıncalar doğurur. Stokların muhafaza ve sigorta masrafları artar, stoktaki malların fiyatı düşerse zarara uğranabilir, uzun süre stokta kalması sonucu malın fiziki vasfı bozulabilir, stoktaki mallar demode olabilir.

➤ Ticari işletmeler bakımından stoklar sadece ticari malları ifade ederken üretim işletmelerinde mamuller, yarı mamuller, ham madde ve malzemeler, stoklar kalemini oluşturur.

➤ Alım siparişleri, satış siparişleri, üretim aşamasında baz olabilecek planlama siparişi bilgileri, depo ve mağaza siparişleri takip edilebilmektedir. Sipariş aşamasında sevk edilenlere göre sipariş bakiyeleri izlenir. Renk/beden, boy/beden, cins/tip matrisli ürünlerde siparişlerinizi bu matrisler şeklinde pratik olarak girebilirsiniz. Siparişi alınan ürünün rezervasyonu yapılarak kullanılabilir stok takibi yapılır. Siparişler birden fazla sevk edilebilir yada sevki kabul edilebilir. İstenildiğinde sevk emri planlama modülü ile sevkiyat planlaması yapılabilir. Verilen sevk emirleri depo yetkilisinin sevk ekranına düşer, yetkili ne zaman ne adetlerde kimlere sevkiyat yapılacağını önceden bilerek otomatik sevkleştirme işlemi ile hızlı ve doğru olarak sevk işlerini tamamlar. Sipariş Planlama Modülü sayesinde satın alma ve üretim planlaması sağlıklı takip edilebilir. Satış ya da alış teklifleri proforma faturadan oluşturulabilir. Teslimat tarihleri izlenebilir, bu tarihler sistemden önceden girilen parametrelere göre otomatik hesaplanabilir ya da müşteriye özel tarihler verilebilir. Ayrıca teslimat tarihlerine göre çeşitli listeler alınabilir. Sipariş formu hazırlanırken barkodla, el terminalinden, elle daha önceden hazırlanmış siparişlerden kopyalanarak, Bilgi al metotları ile dış ortamlardan (excel, xml, txt) kullanılabilir. İnternet üzerinden sipariş aktarılabilir. Bununla birlikte, stok bilgisi ve tanımlar sayesinde gerekli ürünler için sipariş formu Satıştan Sipariş-Stoktan Sipariş adımlarıyla otomatik olarak hazırlanabilir, sipariş formu dökümleri yazıcıdan alınabilir. Tekrar giriş işlemleri yapmaya gerek kalmadan irsaliye ve faturalar otomatik olarak hazırlanır. Firmalar ve anlaşma şartları sisteme girildiğinde sipariş formu hazırlarken anında oluşan fatura tutarı da görülebilir. Sipariş formu istenildiğinde yeniden fiyatlandırılabilir. Gelen faturalar alım şartlarından farklı hazırlanmışsa, istenildiğinde fark faturası anında hazırlanır ve raporlanabilir. Tedarikçi performansı değerlendirilebilir. Açık/kapalı siparişler, stok ve cari hesaplar ve detaylar çeşitli raporlarla izlenebilir.

Stoğun az ile fazla bulunması arasında denge noktası var mı?

